

ВИЗНАЧЕННЯ ТА БАЗОВІ ПОЛОЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Алієва А. С.

Науковий керівник – ст. викл. «Економіка підприємства» Нізяєва С. А.

Актуальність дослідження: Більша частина об'єктів інтелектуальної власності не відображається у бухгалтерському обліку, тобто вона не введена до господарського обігу. Даючи оцінку українським підприємствам, потенціальні інвестори і партнери дедалі частіше звертають увагу саме на вартість нематеріальних активів. Отже, нематеріальні чинники, які формують репутацію підприємства, є джерелом економічних вигод і істотною складовою його вартості. Тому розробка системи ідентифікації, обліку і управління нематеріальними активами (НМА) підприємства набуває все більшої актуальності.

Мета дослідження: визнати питання ідентифікації НМА та їх елементів, оцінки інтелектуального капіталу, формування та розвитку його складових; сфокусувати увагу на узагальнених базових положень стратегічного управління в контексті ідентифікації, оцінки, формування та ефективного використання НМА як ключового чинника набуття підприємством конкурентних переваг в умовах «нової» економіки.

Сучасний стан дослідження. Питання сутності, оцінки та визнання в обліку невідчутних активів є актуальними. Про це свідчать дослідження А. Чухна, О. Кендюхова, І. Журавльової, С. Голова, В. Ковальова, І. Просвіріної, Л. Плотникової, Е. Хендріксена, Г. Вінеса та ін.

Основний матеріал. У сучасному економічному словнику НМА визначаються як цінності, які належать підприємствам і організаціям та не являються фізичними матеріальними об'єктами, що уособлюють цінність в своїй фізичній суті, але мають вартісну та грошову оцінку завдяки можливості використання та отримання від них доходу. Наряду з відсутністю матеріального носія, характерною ознакою таких ресурсів є

надзвичайна складність визначення величини майбутнього прибутку від їх використання. Процес визначення дійсної цінності об'єкта інтелектуальної власності надзвичайно складний. Кожен вид інтелектуальної продукції нематеріального характеру має власний зміст і форму, що дуже ускладнює ідентифікацію предмету оцінки (не буває однакових об'єктів та однакових умов їх реалізації; оцінка є суто цільовою; не може бути одного універсального методу). Для оцінки вартості об'єкта інтелектуальної власності міжнародна практика користується трьома підходами: дохідний, затратний, порівняльний.

Зазначені методи в значній мірі стосуються оцінки об'єктів, які можна за певних умов ідентифікувати.

Результат дослідження: Враховуючи вище вказану проблематику, сьогодні існує нова тенденція в дослідженнях щодо відображення в обліку розглянутих нематеріальних активів, а саме невизнання в обліку нематеріальних активів, які втілюють у собі потенційні економічні вигоди, призводить до втрати релевантності бухгалтерської інформації, ознакою якої є постійно зростаюча різниця між балансовою і ринковою вартістю компанії.

Список літератури

1. Люкшинов О.М. Стратегічний менеджмент. - М.: Юніті, 2000. – 512 с.
2. Виханский О.С. Стратегічне управління: Підручник. 2-е вид., перераб. і доп. - М.: Гардарика, 1998. - 296 с.;
3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. – К. КНЕУ, 2004 – 699 с.